

Agenda bijeenkomst Overlegorgaan Nationaal Park Schiermonnikoog

Datum en tijd: **donderdag 23 november 2023, 20.00 uur**

Plaats: **dorpshuis Schiermonnikoog**

1. Opening, mededelingen van praktische / huishoudelijke aard, vaststellen agenda

2. Verslag bijeenkomst van 15 juni jl.,

- a. Vaststellen verslag (bijlage 1 conceptverslag overlegorgaan 15 juni 2023)
- b. Naar aanleiding van het verslag (bijlage 2 actie- en aandachtspunten)

3. Mededelingen leden Overlegorgaan

3a. Schriftelijke mededelingen

Gemeente Schiermonnikoog

Programma Aansluiting Wind op Zee (PAWOZ) - Eemshaven

Op dinsdag 21 november organiseert het ministerie van Economische Zaken en Klimaat een bijeenkomst over het Programma Aansluiting Wind op zee – Eemshaven. Tijdens deze bijeenkomst geeft het ministerie informatie over de routes. Een van de mogelijke routes loopt door Schiermonnikoog. Gemeente Schiermonnikoog blijft dit proces kritisch volgen.

Strandvisie

De gemeente gaat een strandvisie opstellen. Afgelopen voorjaar voerden we daarom gesprekken met ondernemers met een standplaatsvergunning op het strand. Tijdens deze gesprekken inventariseerden we wensen en behoeften van deze ondernemers. De inhoud uit deze gesprekken betrekken we bij het opstellen van een strandvisie. De strandvisie moet duidelijkheid geven over het gebruik van het strand, nu en in de toekomst. Op korte termijn vinden gesprekken plaats met de terreinbeheerders en de provincie.

Huiszwaluwtilen in Nederland 2021-2022

Zie bijlage 3 artikel Vogelbescherming Nederland (t.k.n.)

Provincie Fryslân

Natuurdoelanalyse Schiermonnikoog / Fries Programma Landelijk Gebied

De provincie Fryslân heeft de zogenoemde natuurdoelanalyses voor de stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden, waaronder die van Schiermonnikoog, voor de zomervakantie naar het Rijk / de Ecologische Autoriteit gestuurd. De natuurdoelanalyse bevat informatie over de staat van de natuur, in welke mate de natuurdoelen gehaald worden, of er knelpunten zijn en welke dat zijn. De natuurdoelanalyse is gemaakt op basis van bestaande informatie, bijvoorbeeld aan de hand van veldbezoeken, inventarisaties en getallen uit databanken. Naar verwachting brengt de Ecologische Autoriteit de adviezen over de NDA's en het Friese Programma Landelijk Gebied (FPLG) volgend voorjaar uit. De natuurdoelanalyses, waaronder die van Schiermonnikoog, staan op de website van provincie Fryslân: [Natuurdoelanalyses voor stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden | Fryslan](#)

In het FPLG staat over de Waddeneilanden: 'Op de Waddeneilanden staan de doelen minder onder druk, omdat daar de stikstofdepositie lager is. Lokaal kan nog wel sprake zijn van vermessing en verdroging in de duinen. Maar het beeld is dat daar met de juiste natuurherstelmaatregelen en intensiever beheer een beter perspectief is voor het behalen van de doelen dan voor de Natura 2000-gebieden op het vaste land.'

Zie ook agendapunt 11.

Beleidsprogramma nationale parken 2024-2030

Uit de evaluatie van het vorige (nationale) beleidsprogramma kwam naar voren dat alle betrokkenen behoefte hebben aan een vervolg, met meer duidelijkheid over de doelen en inrichting van het stelsel van nationale parken. Voor de zomervakantie is het nieuwe beleidsprogramma Nationale Parken 2024-2030 behandeld door de Tweede Kamer. Dit nieuwe beleidsprogramma geeft aan hoe parkorganisaties, provincies, Rijk en partners de komende jaren invulling willen geven aan de ontwikkeling van nationale parken tot *'robuuste, kwalitatief hoogstaande natuur- en landschapsgebieden'*. De minister stelt hiervoor in de periode 2024-2030 jaarlijks een bedrag van vijf miljoen euro beschikbaar; in totaal 35 miljoen euro. Naar verwachting wordt volgend jaar bekend welke bedragen aan de afzonderlijke parken worden toegekend en welke bedragen door de - partijen van de afzonderlijke - nationale parken bijgelegd zullen moeten worden, de zgn. cofinanciering.

In het beleidsprogramma is het volgende streefbeeld opgenomen:

- '1. De natuur-, landschaps-, erfgoed- en ruimtelijke kwaliteiten van ieder nationaal park versterken – elk park vanuit de eigen gebiedsidentiteit.*
- 2. Ieder nationaal park ontwikkelen naar robuustere natuur- en landschapsgebieden met stevige natuurkernen.*
- 3. De unieke natuurbeleving van elk nationaal park versterken, in balans met de draagkracht van de natuur.*
- 4. De samenleving steviger met de nationale parken verbinden.*
- 5. De herkenbaarheid en eenheid van de gezamenlijke nationale parken in Nederland vergroten.'*

Idee is dat de nationale parken binnen vijf jaar aan een aantal basiseisen voldoen. De precieze wettelijke bepalingen hiervoor zullen nog door de minister voor Natuur en Stikstof worden vastgelegd in een zogenoemde beleidsregel. Naar verwachting voldoet Nationaal Park Schiermonnikoog al aan de basiseisen.

Wetterskip Fryslân

In het kader van de dijk- en duinversterking zijn samen met betrokkenen zogenoemde kansrijke alternatieven geschetst voor het versterken van de dijk en delen van de duinen: acht voor de dijk en drie voor de duinen. Hierbij wordt zowel gekeken naar 'reguliere versterking' als meer innovatieve veiligheidsconcepten waarbij het voor- en achterland worden ingezet om het hoge water te keren, het zogenoemde waterkerend landschap. Op de website [Dijk- en duinversterking | Samen met Wetterskip \(mett.nl\)](#) staat per alternatief wat er kan wijzigen aan de huidige dijk en duinen. De alternatieven worden de komende tijd verder uitgewerkt en beoordeeld op o.a. haalbaarheid, betaalbaarheid, duurzaamheid / toekomstbestendigheid en vergunbaarheid. Vervolgens wordt gekeken welk alternatief op welke locatie het meest passend is. Uiteindelijk wordt toegewerkt naar een zogenoemd voorkeursalternatief: de meest kansrijke en gewenste oplossing. Volgens plan gaat het werk in 2027 en 2028 in uitvoering.

In het kader van dit project wordt een zogenoemde MER-procedure (milieueffectrapportage) doorlopen om het milieu een volwaardige plaats in de besluitvorming te geven. Dan gaat het bijv. om de mogelijke effecten op de Natura 2000-gebieden Duinen Schiermonnikoog en Waddenzee. In dit verband heeft recent de zgn. Notitie Reikwijdte en Detailniveau ter inzage gelegen. De commissie MER adviseert dit najaar over deze notitie.

Visie Fryslân Klimaatbestendig 2050+ / blauwe omgevingsvisie

Op 18 juli 2023 heeft het algemeen bestuur van Wetterskip Fryslân ingestemd met deze zgn. blauwe omgevingsvisie. Hierin schetsen Wetterskip Fryslân en provincie Fryslân een toekomstvisie voor een klimaatbestendige inrichting van Fryslân. Bij de uitwerking van de visie wordt het water- en bodemsysteem als uitgangspunt genomen. Voor de Waddeneilanden geldt, naast verzilting, de beschikbaarheid van zoetwater als een belangrijke opgave. De visie wordt o.a. gebruikt voor de gebiedsgerichte aanpak in het kader van het Friese Programma Landelijk Gebied (FPLG).

Werkgroep Beheer en Communicatie

Toekomstige opzet publieksavonden Nationaal Park Schiermonnikoog

De werkgroep van het nationaal park en de eilandvertegenwoordigers hebben eerdere publieksavonden geëvalueerd. Tot nu toe heeft de publieksavond vooral de functie om ideeën, voorstellen, meningen, etc. van eilanders mee te geven aan de eilandvertegenwoordigers voor de bijeenkomst van het overlegorgaan. Uit de evaluatie is het idee naar voren gekomen in de toekomst publieksavond en overlegorgaan los te koppelen door de inbreng van de eilanders in het overlegorgaan voortaan door de - organisaties van de – eilandvertegenwoordigers te organiseren. De publieksavond wordt dan een bijeenkomst 'van en voor de eilanders'. Eilanders die hun kennis en ervaring m.b.t. een bepaald thema (natuur, cultuur, geschiedenis, etc.) willen delen kunnen dit doen tijdens een publieksavond. Ook niet-eilanders kunnen als spreker optreden. Zo heeft Meindert Schroor op 19 april jl. in het dorps huis een presentatie gegeven over het Waddengebied en stond de publieksavond van 1 juni jl. in het teken van thema's uit het conceptambitieplan.

3b. Mondelinge mededelingen

4. Terugkoppeling uit bijeenkomsten / communicatie en samenwerking binnen het nationaal park

4a. Terugkoppeling uit bewonersbijeenkomsten Natuurmonumenten 30 en 31 oktober jl.

4b. Terugkoppeling uit gesprek eilandvertegenwoordigers – directeur Natuurmonumenten 2 november jl.

4c. Terugkoppeling uit de publieksavond van het nationaal park op 9 november jl.

4d. Terugkoppeling uit bijeenkomsten van de organisaties van de eilandvertegenwoordigers

Ad 4d. Terugkoppeling uit bijeenkomsten van de organisaties van de eilandvertegenwoordigers (Boerenbelang, Schiermonnikoogs ondernemersverbond (SOV), Natuur- en vogelwacht, gemeente / klankbordgroep gemeenteraad)

De eilandvertegenwoordigers brengen hier onderwerpen in die aan de orde zijn geweest binnen hun organisaties, c.q. die zij geïnventariseerd hebben bij hun achterban.

4e. Communicatie / informatiedeling en samenwerking binnen het nationaal park (t.k.n. bijlage 4 artikel dorpsbode Schiermonnikoog 14 oktober jl. en bijlage 5 artikel NRC 4 september jl.)

Zoals ook bleek tijdens de bijeenkomst van het overlegorgaan op 15 juni jl. staat de werkwijze van Natuurmonumenten op het eiland ter discussie en is hierover commotie op het eiland. Dit was aanleiding voor bovengenoemde bijeenkomsten. Bijlagen 4 (artikel van twee bewoners in de dorpsbode) en 5 (artikel in NRC) geven een illustratie van de discussie, c.q. de commotie.

5. Ambitieplan Nationaal Park Schiermonnikoog (bijlage 6 uitvraag aan partijen t.b.v. ambitieplan)

De samenstelling van het ambitieplan heeft vertraging opgelopen omdat de voor dit proces aangetrokken schrijver is uitgevallen. Nu wordt afgekoerst op vaststelling door het overlegorgaan op 25 april 2024. Omdat het lastig bleek 'ambities van het nationaal park' te formuleren is de werkgroep van plan de komende weken specifieke teksten of samenvattingen daarvan uit (beleids)plannen van de afzonderlijke partijen in het nationaal park in het ambitieplan op te nemen, c.q. daarin te integreren met als doel het plan inhoudelijker en concreter te maken. Zie in dit verband bijlage 5, de uitvraag die is gedaan aan partijen t.b.v. ambitieplan. Hierdoor wordt het ambitieplan, in plaats vanuit een overkoepelende benadering, vanuit de samenstellende delen / partijen opgebouwd en worden raakvlakken tussen de plannen van de partijen meer zichtbaar wat onderlinge afstemming kan bevorderen. Bovendien ontstaat hierdoor een basis voor een *langetermijnagenda* voor werkgroep en overlegorgaan. Naast actualiteiten en ad hoc-onderwerpen die zich altijd zullen voordoen willen we in de toekomst meer richting geven aan de agendering van onderwerpen in het nationaal park. Daarnaast willen we in het vervolgtraject meer aandacht besteden aan de volgende punten:

- > de rol van het nationaal park in relatie tot de rollen en verantwoordelijkheden van de afzonderlijke partijen en in het verlengde hiervan;
- > communicatie / informatiedeling en samenwerking binnen het nationaal park. Zie ook hierboven bij 4e.

Tijdens de samenstelling van het ambitieplan bleek dat er vragen zijn over de rol van het nationaal park in relatie tot de rollen en verantwoordelijkheden van de afzonderlijke partijen. Regelmatig kwam de vraag aan de orde wat voor 'organisatie' het nationaal park is, of zou moeten zijn: netwerkorganisatie vs. samenwerkingsorganisatie, etc. Deze vraag, c.q. het antwoord daarop raakt het thema 'communicatie / informatiedeling en samenwerking binnen het nationaal park' (agendapunt 4e). Aan het overlegorgaan wordt ter overweging meegegeven begin volgend jaar een afzonderlijke bijeenkomst aan dit thema te wijden. De uitkomsten hiervan kunnen dan betrokken worden bij de samenstelling van het ambitieplan.

6. Rondje partijen: beleid en plannen voor Schiermonnikoog

Betreft uitwisseling van informatie over beleid, plannen, voornemens van de afzonderlijke partijen in het nationaal park relevant voor Schiermonnikoog. Deze uitwisseling van informatie is input voor het ambitieplan en daarmee voor de beoogde langetermijnagenda van werkgroep en overlegorgaan. Zie hierboven bij agendapunt 5 en bijlage 6 uitvraag aan partijen t.b.v. ambitieplan.

7. Bestuur beheerstichting Nationaal Park Schiermonnikoog)

a. *Financiën (t.k.n.)*

> Gedeputeerde Staten van provincie Fryslân hebben de (boekjaar)subsidie 2022 (definitief) vastgesteld op € 111.494,-.

> subsidie van ministerie van LNV voor project Nationaal Park Nieuwe Stijl, de zgn. subsidie tijdelijke ondersteuning nationale parken: deze subsidie die eind 2020 is toegekend en de zgn. cofinanciering door partijen (grotendeels ureninzet) wordt o.a. aangewend voor de samenstelling van het ambitieplan. In verband met de vertraging bij de samenstelling van het ambitieplan heeft LNV / RVO uitstel verleend tot 1 juli 2024. Nog niet alle middelen zijn benut. De werkgroep en het bestuur van de beheerstichting zullen zich nog buigen over het restant van de middelen en de eventuele aanwending daarvan voor project Nationaal Park Nieuwe Stijl / het ambitieplan. Mogelijk wordt hierover nog via schriftelijke ronde een voorstel aan het overlegorgaan voorgelegd. Na 1 juli 2024 moet verantwoording worden afgelegd aan RVO / LNV (incl. accountantsverklaring) en moet een verzoek worden ingediend tot (definitieve) vaststelling van de subsidie.

> omdat de schrijver van het ambitieplan is uitgevallen moet in overleg met de werkgroep en het bestuur van de beheerstichting nog worden nagegaan of, en zo ja welke middelen teruggevorderd kunnen worden van Natuurmonumenten.

b. *Begroting 2023 Nationaal Park Schiermonnikoog (bijlage 7, begroting 2023 na wijziging, ter vaststelling)*

> Gedeputeerde Staten van provincie Fryslân hebben, in verband met de algehele prijsstijging, middels brief d.d. 6 juli 2023 besloten de boekjaarsubsidie 2023 te verhogen van € 115.200,- naar € 117.300,-: aan de opbrengstenkant van de begroting een voordelig verschil van € 2.100,-.

Voorgesteld wordt aan de uitgavenkant van de begroting 2023 de post onvoorzien te verhogen met dit bedrag opdat er weer sprake is van een sluitende begroting.

c. *Begroting 2024 Nationaal Park Schiermonnikoog (bijlage 7 begroting 2024, ter vaststelling)*

De opzet van de begroting is conform de begroting 2023. De post onvoorzien is opgenomen in verband met de extra accountantskosten voor de accountantsverklaring bij de verantwoording van de aanwending van de subsidie voor project Nationaal Park Nieuwe Stijl (ambitieplan) en in verband met eventuele extra uitgaven in verband met dit project.

Voorgesteld wordt de begroting 2024 Nationaal Park Schiermonnikoog vast te stellen.

Na vaststelling van de begroting wordt Gedeputeerde Staten middels brief gevraagd de boekjaarsubsidie ad € 122.200,- toe te kennen.

d. *Overzicht ingekomen en uitgaande stukken (t.k.n. bijlage 8)*

8. Jaarplan 2024 Communicatie en Educatie Nationaal Park Schiermonnikoog (bijlage 9 ter vaststelling, wordt nagezonden)

Het Jaarplan Communicatie en Educatie 2024 zoals samengesteld door IVN bevat de onderbouwing van de bijdragen in de begroting 2024 van het nationaal park aan IVN voor haar inzet voor het nationaal park.

Voorgesteld wordt het Jaarplan 2024 Communicatie en Educatie Nationaal Park Schiermonnikoog vast te stellen.

Na vaststelling van het jaarplan 2024 worden begin volgend jaar de betreffende bedragen beschikbaar gesteld aan IVN.

9. Vergaderingen Overlegorgaan 2024

Voorstel:

Voorjaarsvergadering: 25 april 2024

Najaarsvergadering : 21 november 2024

10. Rondvraag

11. Vragen uit het publiek (bijlage 10 artikel Nature Today d.d. 5-10-2023 - opgestuurd door R.E. Boelen - n.a.v. onderzoek van de Universiteit van Amsterdam naar depositie van stikstof rond melkveebedrijven: [Het merendeel van de stikstof uit boerderijen gaat in de 'stikstofdeken'; wat er neerslaat is heel lokaal - Universiteit van Amsterdam \(uva.nl\)](#))

12. Sluiting